

น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ พระบรมราชูปถัมภ์สภาอากาศชาติไทย

In remembrance of The the Royal Grace of King Rama 9
and His Majesty's Patronage for the Thai Red cross society

เดช บุญนาค*

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้เขียนขึ้นเพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณพระบรมราชูปถัมภ์สภาอากาศชาติไทยซึ่งเป็นองค์กรสาธารณกุศลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกรัชกาลทรงดำรงตำแหน่งพระบรมราชูปถัมภ์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงสืบสานพระราชปณิธานแห่งพระบรมราชูปถัมภ์ โดยทรงให้ความสำคัญในการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ประชาชนในด้านการแพทย์และสังคมสงเคราะห์ โดยทรงอุปถัมภ์สนับสนุนแพทย์พยาบาลและการสาธารณสุขของไทยอย่างเต็มที่ ทรงอุทิศพระวรกาย กำลังพระปัญญา และกำลังพระราชทรัพย์ในการประกอบพระราชกรณียกิจเพื่อพสกนิกรด้วยน้ำพระราชหฤทัยที่เปี่ยมด้วยพระเมตตากรุณาและเอื้ออาทร

ในฐานะพระประมุขและพระบรมราชูปถัมภ์สภาอากาศชาติไทย พระองค์มีพระเมตตาในการเยียวยารักษาผู้เจ็บไข้และบรรเทาทุกข์ผู้ยากไร้ แม้ว่าจะทรงมีพระราชกิจในด้านต่าง ๆ มากมายเพียงใด พระองค์ยังทรงอุทิศพระองค์เพื่อกิจการสภาอากาศชาติไทย ก่อให้เกิดคุณูปการเป็นอเนกประการทั้งด้านการแพทย์และสุขภาพอนามัย การบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย การบริการโลหิต และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน

* ผู้ช่วยเลขาธิการสภาอากาศชาติไทย ฝ่ายบริหาร

Abstract

This article was written to recall the kindness of His Majesty King Rama 9 as a patron of the Thai Red Cross Society

His Majesty King Bhumibol Adulyadej followed the royal wishes of his royal ancestor by playing an important role in giving full support to Thai public health and nursing. His Majesty devoted his strength, wisdom, and personal finances to performing his royal duties for the benefit of the people with kindness and empathy. As the Chairman and Royal Patron of Thai Red Cross Society, His Majesty had mercy in healing the patients and those who needed help. Although His Majesty had a lot of royal duties, he devoted himself for the work of the Thai Red Cross Society which brought about the benefits for all in the fields of medicine, public health, assistance for victims of disaster, blood donation services, and the improvement of Thai people's quality of life.

ตลอดระยะเวลากว่า 7 ทศวรรษแห่งการครองสิริราชสมบัติของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ไม่เพียงแต่จะทรงปกครองประเทศด้วยหลักทศพิธราชธรรม ในพระราชฐานะพระประมุขแห่งราชอาณาจักรไทย หากยังทรงดำรงตำแหน่งพระบรมราชูปถัมภ์สภาอากาศไทย นับตั้งแต่เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบต่อจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2489

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นพระมิ่งขวัญและศูนย์รวมใจของประชาชนชาวไทย ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจเพื่อความผาสุกร่มเย็นของชาติบ้านเมือง สมดังพระปฐมบรมราชโองการที่ได้พระราชทานไว้ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2493 ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

สภาอากาศไทยเป็นองค์กรสาธารณกุศลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกรัชกาลทรงดำรงตำแหน่งพระบรมราชูปถัมภ์ นับตั้งแต่การสถาปนาสภาอุณาโลมแดงแห่งชาติสยาม ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 26 เมษายน รัตนโกสินทร์ศก 112 เป็นเวลากว่าศตวรรษแล้วที่สภาอากาศไทยได้ดำเนินกิจการเพื่อมนุษยธรรมตามหลักการกาชาดสากล โดยอาศัยพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อมแห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เป็นพระมหากรุณาธิคุณนำพากิจการสภาอากาศไทย ให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมสภาอากาศของนานาอารยประเทศ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงทุ่มเทพระวรกายตรากตรำเพื่อแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้แก่พสกนิกร ไม่ว่าเชื้อชาติใด ศาสนาใด พระองค์ทรงใส่พระราชหฤทัยในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขของอาณาประชาราษฎร์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและ

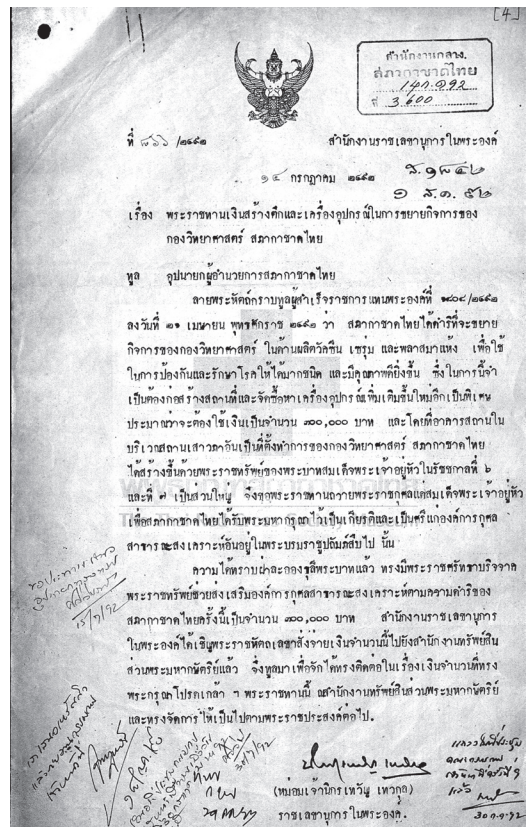
การพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาแห่งเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน ตลอดจนการพัฒนาวิชาการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศ อันเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของสภากาชาดไทยในฐานะที่ทรงดำรงตำแหน่งพระบรมราชูปถัมภกสภากาชาดไทย

“อโรคยา ปรมาลาภา” ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ พุทธศาสนสุภาษิตนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพอนามัยให้สมบูรณ์แข็งแรง สำหรับประเทศแล้วการมีสุขภาพที่ดีของคนในชาติเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะสร้างความเจริญวัฒนาแก่บ้านเมือง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ได้ทรงวางรากฐานการแพทย์และการสาธารณสุขของไทย โดยกิจการสภากาชาดไทยเป็นจุดเริ่มต้นในการช่วยเหลือราษฎรที่ตกทุกข์ได้ยาก สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ซึ่งทรงศึกษาวิชาแพทยศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ทรงศึกษาด้านวิชาการพยาบาล ทรงมุ่งมั่นทรงงานช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย โดยทรงอุปถัมภ์สนับสนุนแพทย์พยาบาลและการสาธารณสุขของไทยอย่างเต็มที่ ทรงอุทิศพระวรกายกำลังพระปัญญา และกำลังพระราชทรัพย์ในการประกอบพระราชกรณียกิจเพื่อพสกนิกรด้วยน้ำพระราชหฤทัยที่เปี่ยมด้วยพระเมตตากรุณาเอื้ออาทร

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระบรมราชูปถัมภกสภากาชาดไทย ทรงสืบสานพระราชปณิธานแห่งพระบรมราชบุพการี นับตั้งแต่ในระยะต้นแห่งการเสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ ทรงให้ความสำคัญในการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ประชาชนในด้านการแพทย์และสังคมสงเคราะห์ เนื่องด้วยช่วงเวลาดังกล่าวกิจการด้านการแพทย์ของไทยยังไม่เจริญก้าวหน้า ประกอบกับการบริการสาธารณสุขยังมีได้

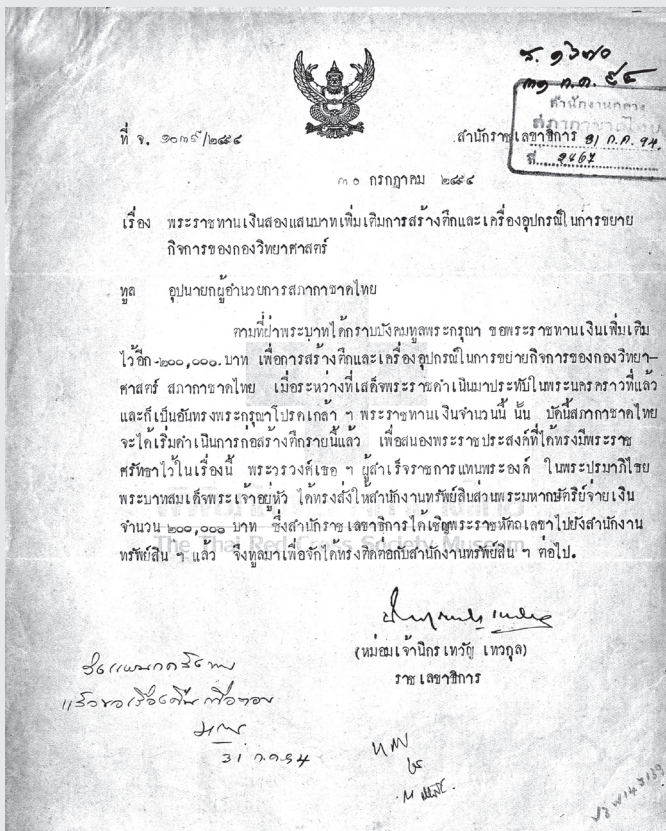
แพร่หลายดังเช่นปัจจุบัน ในสมัยนั้นวัณโรคเป็นโรคระบาดที่ทำให้คนไข้เสียชีวิตจำนวนมาก และยังไม่มีวิธีการป้องกันโรคที่ดี พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชปรารภกับหลวงพยุ่งเวชศาสตร์ (พยุ่ง พยุ่งเวช) อธิบดีกรมสาธารณสุข เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2493 ว่า “คุณหลวง วัณโรคสมัยนี้มียารักษากันได้แต่ขาดหรือยัง ยาอะไรขาด ถ้าต้องการฉันจะหาให้อีก ฉันอยากเห็นการแพทย์ของเมืองไทยเจริญมากๆ”

เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2492 สภากาชาดไทย องค์การสาธารณสุขสงเคราะห์อันอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นหาที่สุดมิได้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชทรัพย์จำนวน 300,000 บาทแก่สภากาชาดไทย เพื่อสร้างตึกสำหรับการผลิตวัคซีนบีซีจีของกองวิทยาศาสตร์ บริเวณสถานเสาวภา นับเป็นพระราชกรณียกิจอันดับต้นแห่งรัชสมัยที่ยังประโยชน์สุขแก่ปวงชน

ต่อมาเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2494 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชทรัพย์เพิ่มเติมอีกจำนวน 200,000 บาท รวมเป็นพระราชทรัพย์ทั้งสิ้น 500,000 บาท นอกจากพระราชทรัพย์ที่ได้พระราชทานในการนี้แล้ว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ยังทรงเอาพระราชหฤทัยใส่ในการก่อสร้างด้วย ดังปรากฏในการรายงานการสร้างตึกที่พระยาไชย

ยศสมบัติ (เสริม กฤษณามระ) เภรัญญิกสภาอากาศไทย ประธานกรรมการดำเนินการก่อสร้าง ทูลเสนอพลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลมงกุฎพงษ์บริพัตร กรมหมื่นนครสวรรค์ศักดิพินิต อุปนายกผู้อำนวยการสภาอากาศไทย เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2491 ความตอนหนึ่งว่า

“...ในคราวที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จนิวัติพระนครในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระเจ้าอยู่หัวพระบรมโกศ ภาวการณ์ได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายตึกจำลองให้ทอดพระเนตร มีพระราชประสงค์ให้แก้ไขบางตอน และในโอกาสที่ผู้อำนวยการกองวิทยาศาสตร์ไปยุโรปเมื่อปี 2493-2494 ก็ได้นำแผนผังที่แก้ไขแล้วไปทูลเกล้าถวาย มีพระบรมราชโองการให้แก้ไขอีกบางตอน ซึ่งคณะกรรมการได้จัดการแก้ไขเรียบร้อยตามพระประสงค์ทุกประการ...”

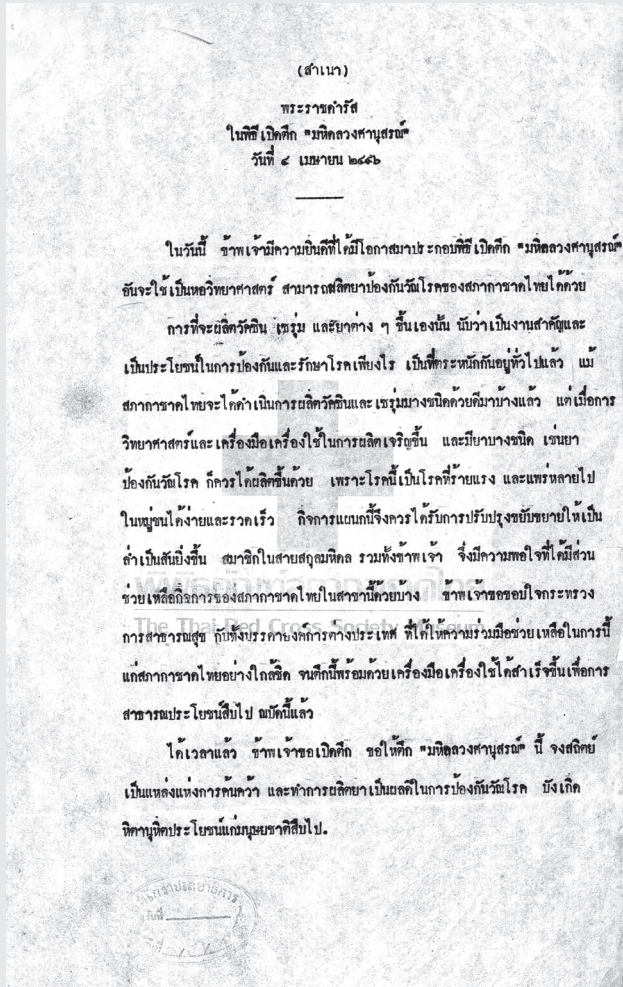
ด้วยพระบารมีแห่งพระบรมราชูปถัมภ์สภาอากาศไทย การก่อสร้างตึกพระราชทานดังกล่าวมีความก้าวหน้าไปโดยลำดับ และด้วยความร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ กล่าวคือ การออกแบบภายในตึกในส่วนที่เป็นห้องผลิตวัคซีน บีซีจี สภาอากาศไทยได้ส่งแบบให้

ผู้เชี่ยวชาญที่ประเทศเดนมาร์กตรวจแก้ไข และเพื่อให้การผลิตวัคซีนบีซีจีดังกล่าวได้มาตรฐานที่องค์การอนามัยโลกรับรอง กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้ติดต่อขอองค์การอนามัยโลกให้ส่งผู้เชี่ยวชาญมาตรวจห้องทดลอง และส่งผู้ชำนาญมาประจำอยู่ ณ กอง

วิทยาศาสตร์ เป็นเวลา 3 เดือน นอกจากนี้กองทุน
สงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติ ได้มอบเครื่องทำความเย็น
ประจำตึก 1 เครื่อง

เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2496 ปีที่ 60 นับแต่การ
ก่อกำเนิดสภาอุณาโลมแดง พระบาทสมเด็จพระปรเมน-

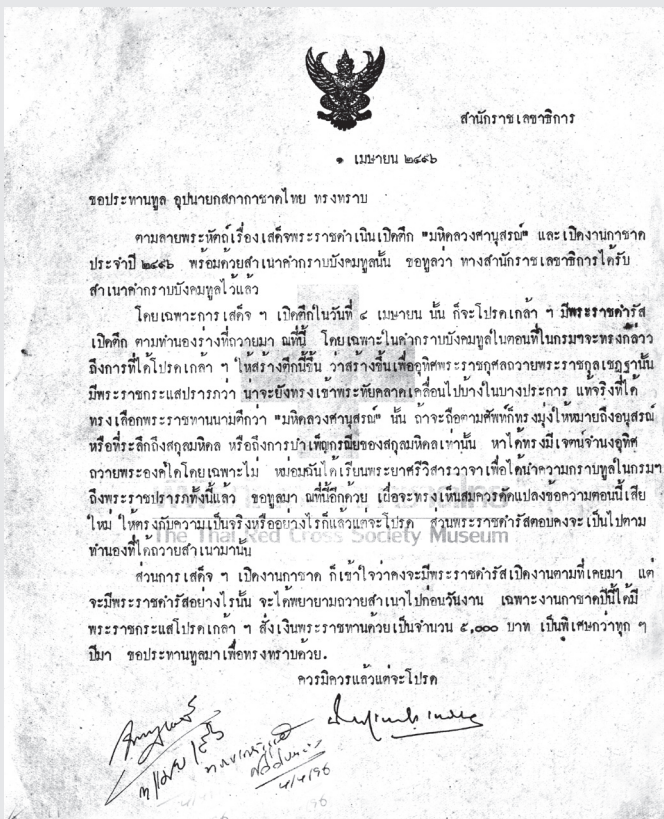
ทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ไปทรง
ประกอบพิธีเปิดตึกมหิตลวงศานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระ
พระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำรัสความ
สำคัญตอนหนึ่งว่า

“...สมาชิกในสายสกุลมหิตล รวมทั้งข้าพเจ้าจึงมี
ความพอใจที่ได้มีส่วนช่วยเหลือกิจการของ
สภาอากาศไทย... ขอให้ตึกมหิตลวงศานุสรณ์นี้
จงสถิตยเป็นแหล่งแห่งการค้นคว้า และทำการผลิตยา
เป็นผลดีในการป้องกันวันโรค บังเกิดหิตานุหิต
ประโยชน์แก่มนุษชาติสืบไป”

สำหรับนามของสถานผลิตวัคซีนนี้ ในขั้นต้น
สภาอากาศไทยมีความเข้าใจว่า ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้สร้างตึกนี้ขึ้นเพื่ออุทิศพระราชกุศลถวาย

พระองค์ใดพระองค์หนึ่ง แต่ความตั้งพระราชหฤทัย
ยิ่งใหญ่นั่น ดั่งมีพระราชปรารภว่า

“แท้จริงที่ได้ทรงเลือกพระราชทานนามตีความ
มทิลวงศานุสรณ์ นั้น ถ้าจะถือตามศัพท์ก็ทรง
มุ่งหมายถึงอนุสรณ์ หรือที่ระลึกถึงสกุลมทิล
หรือถึงการบำเพ็ญกรณียกิจของสกุลมทิล
เท่านั้น หาได้ทรงมีเจตน์จำนงอุทิศถวาย
พระองค์ใดโดยเฉพาะไม่”

นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล-
อดุลยเดช พระราชทานพระราชทรัพย์ในการก่อสร้าง
ตึกมทิลวงศานุสรณ์ อันเป็นพระราชกรณียกิจแรกๆ
ในฐานะพระ ประมุข และพระบรมราชูปถัมภ์
สภาอากาศไทย หลังจากนั้นสายธารแห่งพระเมตตาใน
การเยียวารักษาผู้เจ็บไข้และบรรเทาทุกข์ผู้ยากไร้ ก็มีเคย
ขาดสายไปจากสภาอากาศไทย เป็นที่ประจักษ์แล้วว่า
ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจด้วยพระวิริยอุตสาหะ
แม้ว่าจะทรงมีพระราชกิจในด้านต่าง ๆ มากมายเพียงใด
แต่จะทรงอุทิศพระองค์เพื่อกิจการสภาอากาศไทย ก่อให้
เกิดคุณูปการเป็นอเนกประการ ทั้งด้านการแพทย์และ
สุขภาพอนามัย การบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย การบริการ
โลหิต และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน

ในอดีตประชาชนยังอาศัยอยู่ริมสองฝั่งแม่น้ำลำคลอง
รวมทั้งใช้เรือในการคมนาคมเป็นส่วนใหญ่ ถนนหนทางที่
มีอยู่ยังเข้าไม่ถึงหมู่บ้านต่าง ๆ ดังนั้นเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย
การเดินทางเพื่อไปรับบริการทางการแพทย์และอนามัย
จึงเป็นไปอย่างยากลำบาก ด้วยความห่วงใยในทุกข์สุข
ของราษฎร พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล-
อดุลยเดช จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
ให้บริษัท อยู่ต่อเรือกรุงเทพ จำกัด ต่อเรือยนต์ขึ้นด้วย
พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อพระราชทานให้แก่
สภาอากาศไทยใช้เป็นหน่วยเคลื่อนที่รักษาพยาบาล
ประชาชนตามลำน้ำต่าง ๆ โดยไม่คิดมูลค่า และได้
พระราชทานนามเรือนี้ชื่อว่า “เวชพาหน์” โดยทรง
ประกอบพิธีพระราชทาน เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2498
ณ ท่าवासกรี

เมื่อพุทธศักราช 2501 เกิดอหิวาตกโรคระบาด โดยเป็นการระบาดครั้งใหญ่หลังจากโรคนี้ได้หายไปจากประเทศไทยเป็นเวลานาน กองวิทยาศาสตร์ สภาอากาศไทย ต้องเร่งผลิตวัคซีนอหิวาต์โดยไม่มีวันหยุดและล่วงเวลาจนมีดักำระยะหนึ่ง ปรากฏว่า เครื่องมือเครื่องใช้ที่มีอยู่ไม่เพียงพอแก่การผลิตวัคซีน ตามจำนวนผู้ป่วยที่เพิ่มสูงขึ้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระราชทรัพย์ ส่วนพระองค์จำนวนหนึ่งให้สภาอากาศไทยจัดหา อุปกรณ์เพื่อเร่งการผลิตวัคซีนให้ได้ปริมาณสูงที่สุด โดยด่วน

การระบาดของอหิวาต์ครั้งนั้นส่งผลให้ความต้องการ น้ำเกลือสำหรับรักษาผู้ป่วยสูงขึ้นกว่าในภาวะปกติ อย่างมาก สภาอากาศไทยต้องเพิ่มกำลังการผลิตน้ำกลั่น และน้ำเกลือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเครื่องกลั่นน้ำชนิดใช้ไฟฟ้าพร้อมทั้งเครื่องผสมอัตโนมัติ 1 ชุด เครื่องทำน้ำกระด้างให้เป็นน้ำอ่อน 1 ชุด และเครื่องปรับอากาศ 2 เครื่องสำหรับห้องผลิตน้ำเกลือนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีส่วนช่วยเยียวยาและแก้ไขสถานการณ์โรคร้ายนี้ให้บรรเทาเบาบางลง

นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ยังทรงพระมหากรุณาเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดอาคารต่าง ๆ ของสภาอากาศไทย โดยเฉพาะอาคารรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภาอากาศไทย และโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา นำมาซึ่งขวัญและกำลังใจแก่ผู้ป่วย รวมทั้งแพทย์พยาบาลที่ปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดงานกาชาดประจำปี เป็นการประชาสัมพันธ์ของสภาอากาศไทย สมดังคำขวัญที่ว่า **“เราช่วยกาชาด กาชาดช่วยเรา”**

ด้านการต่างประเทศเมื่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินไปเยือนประเทศต่าง ๆ เพื่อเจริญพระราชไมตรี จะเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรกิจการสภาอากาศของนานาประเทศด้วย และเมื่อมีพระราชอาคันตุกะมาเยือนประเทศไทย ก็จะมีทรงนำพระราชอาคันตุกะเยี่ยมชมกิจการสภาอากาศไทย ทั้งด้านการแพทย์ เช่น โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภาอากาศไทย และด้านวิทยาศาสตร์ที่สูงส่ง สถานเสาวภา

เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2499 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ดำรงตำแหน่งสภานายิกาสภาอากาศไทย และเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2520 มีพระบรมโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดำรงตำแหน่งอุปนายิกาผู้อำนวยการสภาอากาศไทย ซึ่งทั้งสองพระองค์ได้แบ่งเบาพระราชภาระของพระบรมราชูปถัมภกสภาอากาศไทย ประกอบพระราชกรณียกิจต่างพระเนตรพระกรรณ อำนวยประโยชน์ต่อกิจการสภาอากาศไทย เป็นอเนกประการ

พระราชกรณียกิจด้านการแพทย์และสาธารณสุขของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงปฏิบัติอย่างต่อเนื่องยาวนานนับตั้งแต่ทรงครองสิริราชสมบัติ ได้ก่อให้เกิดความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ ดังเช่นเมื่อพุทธศักราช 2535 องค์การอนามัยโลก ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญทองสาธารณสุขเพื่อมวลชน พุทธศักราช 2541 สหพันธ์องค์กรต่อต้านวัณโรคและโรคปอดนานาชาติ ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญทองสดุดีพระเกียรติคุณที่ทรงห่วงใยสุขภาพปอดของประชาชน และพุทธศักราช 2549 สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลความสำเร็จ

หลพ.จำห์ยมหากที่สุดบองประเทศ

ไทยปริญ

△ ปีที่ 18 ฉบับที่ 7267 วันพุธที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2520 ราคา 1.50 บาท △

ฉบับแรก★

โปรดเกล้าฯแต่งตั้ง สมเด็จพระเทพฯ อุปนายิกา'ภาษา'

พระองค์เจ้าสุภมาภินันท์
ทรงลาออกตั้งแต่ปี 2518

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯแต่งตั้งสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ เป็นองค์อุปนายิกา
ผู้อำนวยการสภาภาษาไทย

ที่ตึกบริพัตรโรงพยาบาลจุฬาฯ เมื่อเช้านี้ที่ 13 นี้
ศาสตราจารย์นายแพทย์ ม.ล.เกษมฯ สนทวงศ์ เลขธิการ
รักษาการแทนอุปนายิกาผู้อำนวยการสภาภาษาไทย ได้เปิด
เผยต่อผู้สื่อข่าวว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราช
ดำริว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงเหมาะสม ที่จะ
ดำรงตำแหน่งองค์อุปนายิกา ผู้อำนวยการสภาภาษาไทย
ซึ่งจะทรงมีพระบรมราชโองการ แต่งตั้งในเร็ว ๆ นี้

ศาสตราจารย์ ม.ล.เกษมฯ สนทวงศ์ กล่าวต่อไปว่า เมื่อ
ทราบถึงพระราชดำรินี้แล้ว เจ้าหน้าที่ทุกระดับของสภา
ภาษาไทย รู้สึกปลื้มปิติในข่าวอันเป็นมงคลนี้ และกล่าวว่า
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ
และทรงมีพระจริยวัตรอันก่อปรด้วยพระเมตตา พระกรุณา
ต่อปวงชนทั่วไป การที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมี
พระราชดำริแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอุปนายิกา ผู้อำนวยการ
สภาภาษาไทย จึงเป็นที่ชื่นชมโสมนัสอย่างยิ่ง และสภา
ภาษาไทยอันเป็นองค์การกุศลสาธารณะสงเคราะห์ก็จะได้รับ
พระบารมีเป็นที่พึ่ง เพื่อประโยชน์สุขของพสกนิกร
ทั้งหลาย

สภาภาษาไทยอันเป็นองค์การกุศลใหญ่แห่งนี้มี
สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงเป็นองค์นายิกา
ส่วนตำแหน่งอุปนายิกาผู้อำนวยการนั้น เติมพระวรวงศ์เธอ
พระองค์เจ้าสุภมาภินันท์ ทรงเป็นอยู่ ต่อมาได้ทรงลาออก
เมื่อปี พ.ศ. 2518 และตำแหน่งนี้ก็ว่าง และ ศจ. ม.ล.เกษมฯ
สนทวงศ์ เลขธิการ เป็นผู้รักษาการแทนตลอดมา

อนึ่ง ศจ. ม.ล.เกษมฯ สนทวงศ์ แถลงด้วยว่าที่มีข่าว
ในหน้าหนังสือพิมพ์บางฉบับว่า ศจ.ม.ล.เกษมฯ สนทวงศ์
เป็นผู้เสนอให้นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ดำรงตำแหน่งองคมนตรี
นั้น ไม่เป็นความจริง หลังการปฏิวัติเมื่อ 20 ตุลาคมเป็นต้น
มา เติมพบหน้านายธานินทร์ เพียงครั้งเดียวเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม
ในโอกาสที่พวคณะกรรมกรสภาภาษาไทยเข้าเฝ้าฯ เพื่อ
ทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล ของสภาภาษาไทย
และนายธานินทร์ ก็เข้ามาถามว่าจะถวายเงินเท่าไร ก็ตอบ
ไป จากนั้นก็ไม่ได้คุยอะไรมา กู ๆ กัมาเป็นข่าว "ผมไม่มี
ปัจจัยในการที่จะต่อสู้ โปรดให้ความเป็นธรรมกับผมด้วย"

ด้านการพัฒนามนุษย์ ข้างต้นนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของ
รางวัลที่องค์กรต่าง ๆ พูลเกล้าฯ ถวายเพื่อประกาศ
พระเกียรติคุณ หากแต่รางวัลที่ทรงคุณค่าของพระองค์

อย่างแท้จริง คือ การที่พสกนิกรของพระองค์ รอดพ้น
จากความทุกข์ทรมานจากโรคภัยไข้เจ็บและมีคุณภาพ
ชีวิตที่ดีขึ้น

*“ความสุขความเจริญนี้แม้เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาอย่างยิ่ง แต่ในวิถีชีวิตของคนเรานั้น
ย่อมต้องมีทั้งสุขและทุกข์ ทั้งความสมหวังและผิดหวัง เป็นปกติธรรมดา ทุกคน
จึงต้องเตรียมตัว เตรียมใจ และเตรียมการให้พร้อม อย่าประมาท ในปีใหม่นี้ จึงขอให้
ท่านทั้งหลายได้รักษาและสร้างเสริมสุขภาพของตนให้สมบูรณ์ ให้มีกำลังใจที่แข็งแรง
มีกำลังใจที่เข้มแข็งหนักแน่น และมีสติรู้เท่าทันอยู่เสมอ จักได้สามารถนำพาตน
ให้ผ่านพ้นสถานการณ์ต่าง ๆ อันไม่พึงประสงค์ จนบรรลุถึงความสุขความเจริญ และ
ความสำเร็จได้ ดังที่ตั้งใจปรารถนา”*

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา-
ภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานในโอกาสขึ้นปีใหม่
พุทธศักราช 2559 เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ในวัน
นั้นปวงชนชาวไทยไม่มีใครคาดคิดว่าพุทธศักราช 2559
จะเป็นปีแห่งความโศกเศร้าอย่างใหญ่หลวง หากย้อนเวลา
ไปในเดือนตุลาคมเมื่อ 106 ปีที่แล้ว ชาวสยามเวลานั้น
คงมีความรู้สึกไม่แตกต่างจากเราในห้วงเวลานี้ ด้วยเหตุว่า
เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2453 พระบาทสมเด็จพระจุลจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราชสวรรคต

พระราชดำรัสพระราชทานพรปีใหม่ พุทธศักราช
2559 จึงเป็นพรปีใหม่พระราชทานปีสุดท้ายของ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ประดุจพระบรมราโชวาทที่มีพระราชประสงค์ให้
พสกนิกรของพระองค์ผ่านช่วงเวลาความทุกข์โศกเศร้า
อาดูรในวันที่ 13 ตุลาคม 2559 แปรเปลี่ยนเป็นกำลังใจ
ในการดำเนินชีวิตสืบสานพระราชปณิธานตามรอย
เบื้องพระยุคลบาท ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ
อันใหญ่หลวงของพระมหาจักรีดิษฐ์ ผู้ทรงสถิตแนบแน่น
ในดวงใจทวยราษฎร์นิจนรันดร์

บรรณานุกรม

- การเตรียมรับเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในการทรงดำรงตำแหน่งอุปนายิกา
ผู้อำนวยการสภาภาษาไทย สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2559 จาก [http://museum.redcross.or.th/
archive/site/showdetail.php?picid=3033&refcode=%E0%B8%810001-1](http://museum.redcross.or.th/archive/site/showdetail.php?picid=3033&refcode=%E0%B8%810001-1)
- พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช
2559 วันพฤหัสบดี ที่ 31 ธันวาคม 2558 สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2559 จาก [http://
kanchanapisek.or.th/speeches/2015/1231.th.html](http://kanchanapisek.or.th/speeches/2015/1231.th.html)
- พิพิธภัณฑสถานภาษาไทย. (2559). สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อสร้างตึกและ
เครื่องอุปกรณ์ในการขยายกิจการของกองวิทยาศาสตร์สภาภาษาไทย สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม
2559 จาก [http://museum.redcross.or.th/archive/site/showdetail.php?picid=13863&refcode=
TRCS-FL-0019](http://museum.redcross.or.th/archive/site/showdetail.php?picid=13863&refcode=TRCS-FL-0019)